

אללה הַדְבָרִים - בְּכָל לְשׁוֹן

"אללה הַדְבָרִים אֲשֶׁר דָּבַר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל בַּעֲבָר הַירְדֵּן בְּפִרְבָּר בְּעַרְבָּה מַוְלַסְוָף בֵּין פָּאָרָן וּבֵין תְּפִלִּין וְלִכְבּוֹן וּמְזֻזּוֹת וְדִי זְהָבָ" (ספר דברים פרק א פסוק א)

דברים רבה א

"אללה הַדְבָרִים אֲשֶׁר דָּבַר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל" - הלכה: אדם מישראל מהו שיהא אסור לו לכתוב ספר תורה בכל לשונו? כך שננו חכמים: אין בין ספרים לתפילין ומזוודות אלא שהספרים נכתבים בכל לשון ותפילין ומזוודות אינן נכתבים אלא אשוריית.¹ רבנן שמעון בן גמליאל אומר:

אף הספרים לא התיירו שיכתבו אלא יונית. ומה טumo של רשב"ג שאומר:

"モתר לכתוב ספר תורה יוונית?" כך לימדונו רבותינו, אמר בר קפרא: שכתוּ: "יפת אלְהִים לִיפְתָּח וַיַּשְׁכַּן באַהֲלֵי שָׁם" (בראשית ט צז) - שיחיו דבריו של שם נאמרים בלשונותו של יפת, וכך התיירו שיכתוּ בלשון יוונית.²

אמר הקב"ה: ראה לשונה של תורה מה חביבה שמרפא את הלשון, מנין? שכן כתיב: "מרפא לשון עץ חיים" (משל טו ד) - ואין "עץ חיים" אלא תורה, שנאמרו:

"עץ חיים היא למחזיקם בה" (משל ג יח). ולשונה של תורה מתיר את הלשון.³ תדע לך: לעתיד לבוא הקב"ה מעלה מגן עדין אילנות של תורה משובחים. ומה הוא שבחים? שהן מרפאים את הלשון שנאמרו: "וועל הנחל יעל על שפטו מזה ומזה כל עץ מאכל" (יחזקאל מז יב). מנין שהוא רפואה של לשונו? שנאמרו: "וזיהה פריו למאכל ועלחו ל佗פה" (שם). מהו "לוטופה"? רבבי יוחנן ורבי יהושע בן לוי. חד אמר: לתרפיאון⁴ חד אמר: כל שהוא אלם ולועט הימנו לשונו מתרפא ומצחיצה מיד בדברי תורה ...

ר' לוי אמר: מה לנו למד ממקום אחר? נלמד ממקוםו. הרי משה, עד שלא זכה ל תורה כתיב בו: "לא איש דברים אנכי" (שמות ד י). ביוון שוכנה ל תורה, נתרפא לשונו והתחיל לדברים. מנין? ממה שקרינו בענין: "אללה הַדְבָרִים אֲשֶׁר דָּבַר מֹשֶׁה".⁵

שבת שלום וشنוצה לראות בנחמת ציון וירושלים,
מחلكי המים

¹ אשוריית היא הכתב העברי של ימינו שעוזרא חידש בתקופת שבית ציון. הכתב העברי הקדום נקרא דעת או לבונאה. המשנה המצוטטת כאן היא מסכת מגילה פרק א משנה ח

² פשט הפסוק הוא: יפת אלְהִים לִיפְתָּח וַיַּשְׁכַּן (אלְהִים) באַהֲלֵי שם. ראה רש"י על הפסוק. אבל הדרשן מוציא את הפסוק מפשטו ו מבארו בחילוף הנושא יפת אלְהִים לִיפְתָּח וַיַּשְׁכַּן (יפת) באַהֲלֵי שם. יפפותו של יפת באַהֲלֵי שם.

³ לשונה של תורה מרפא ו מרפה \ מתיר את הפה ואת הלשון - לשון נופל על לשון נופל על לשון.

⁴ תרפיה (therapy). הדרשן המלמד אותנו שמותר לכתוב ספר תורה ביונית, נזק בעצמו ללשון היוונית, במקום פשוט לדרכו "ועלחו ל佗פה" - לרפואה, כמו הפסוק מספר משל שישbia לעיל: "מרפא לשון עץ חיים". מדוע?

⁵ סיום המדרש חוזר וקורא את כל הדיוון ההלכתי והאגדי זהה לפרשנה השבע, ל"אללה הַדְבָרִים". לכל הפרשיות בדברים הרבה יש פתיחה אחידה: הדרשן פותח בענין הלכתי שהקשר ביןו ובין פרשנת השבע נראה ורחוק ו"לא שייך", עבר באמצע לחיק האגדה ומסיים בקישור לפסק מוביל שבתחלת הפרשה: "... מנין? ממה שקרינו" אלה הדברים".